

Розділ 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ (ЗНЗ)

- 1.1. Типи ЗНЗ, їх окремі структурні одиниці та положення про них
- 1.2. Освітній округ, опорний ЗНЗ та його філії
- 1.3. Прозорість та дебіюрократизація діяльності ЗНЗ
- 1.4. Трудова діяльність у ЗНЗ

Конституція України

(Витяг)

Стаття 53. Кожен має право на освіту.

Повна загальна середня освіта є обов'язковою.

Держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах; розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої і післядипломної освіти, різних форм навчання; надання державних стипендій та пільг учням і студентам.

<...>

“ КОМЕНТАР ”

Положенням частини третьої статті 53 «держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах» у контексті частин першої, другої, четвертої зазначеної статті дано офіційне тлумачення в Рішенні Конституційного Суду України від 04.03.2004 р. № 5-рп/2004 (див. нижче витяг).

<...>

В аспекті конституційного подання положення частини третьої статті 53 Конституції України «держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах» у контексті частин першої, другої, четвертої зазначеної статті необхідно розуміти так:

— доступність освіти як конституційна гарантія реалізації права на освіту на принципах рівності, визначених статтею 24 Конституції України, означає, **що нікому не може бути відмовлено у праві на освіту**, і держава має створити можливості для реалізації цього права;

— безоплатність освіти як конституційна гарантія реалізації права на освіту означає можливість здобуття освіти в державних і комунальних навчальних закладах без внесення плати у будь-якій формі за освітні послуги визначених законодавством рівня, змісту, обсягу і в межах тих видів освіти, безоплатність яких передбачена частиною третьою статті 53 Конституції України.

Виходячи з положень частин другої, третьої статті 53 Конституції України, за якими повна загальна середня освіта є обов'язковою і безоплатною, витрати на забезпечення навчально-виховного процесу в державних і комунальних загальноосвітніх навчальних закладах здійснюються на нормативній основі за рахунок коштів відповідних бюджетів у повному обсязі (виділено нами. — *Авт.-упоряд.*).

<...>

1.1. Типи ЗНЗ, їх окремі структурні одиниці та положення про них

- Закон України від 23.05.1991 р. № 1060-XII «Про освіту» (витяг);
- Закон України від 13.05.1999 р. № 651-XIV «Про загальну середню освіту» (витяг);
- Положення про навчально-виховний комплекс «дошкільний навчальний заклад — загальноосвітній навчальний заклад», «загальноосвітній навчальний заклад — дошкільний навчальний заклад», затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2003 р. № 306 (з останніми змінами і доповненнями, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 р. № 768);
- Інструкція про організацію та діяльність гімназії, затверджена наказом Міністерства освіти України від 20.07.1995 р. № 217, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 05.01.1996 р. за № 7/1032;
- Інструкція про організацію та діяльність ліцею, затверджена наказом Міністерства освіти України від 20.07.1995 р. № 217, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 05.01.1996 р. за № 8/1033;
- Положення про вечірню (змінну) школу, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 04.07.2005 р. № 397 (з останніми змінами і доповненнями, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 21.09.2011 р. № 1093), зареєстроване в Міністерстві юстиції України 15.07.2005 р. за № 758/11038;

- Положення про піклувальну раду загальноосвітнього навчального закладу, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 05.02.2001 р. № 45, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 19.02.2001 р. за № 146/5337;
- Положення про бібліотеку загальноосвітнього навчального закладу, затверджене наказом Міністерства освіти України від 14.05.1999 р. № 139 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти України від 04.08.1999 р. № 277);
- Положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів системи загальної середньої освіти, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 19.10.2001 р. № 691;
- Примірний статут загальноосвітнього навчального закладу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 29.04.2002 р. № 284;
- Примірне положення про батьківські комітети (ради) загальноосвітніх навчальних закладів, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 02.06.2004 р. № 440.

Закон України від 23.05.1991 р. № 1060-XII

Про освіту

(Витяг)

Стаття 36. Середні навчальні заклади

1. Основним видом середніх навчальних закладів є середня загальноосвітня школа трьох ступенів: перший — початкова школа, що забезпечує початкову загальну освіту, другий — основна школа, що забезпечує базову загальну середню освіту, третій — старша школа, що забезпечує повну загальну середню освіту.

2. Школи кожного з трьох ступенів можуть функціонувати разом або самостійно.

<...>

5. За рішенням місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування для задоволення освітніх потреб населення можуть створюватися навчально-виховні комплекси «дошкільний навчальний заклад — загальноосвітній навчальний заклад», «загальноосвітній навчальний заклад — дошкільний навчальний заклад» або об'єднання з іншими навчальними закладами, а також загальноосвітні навчальні заклади та групи продовженого дня.

6. Для розвитку здібностей, обдарувань і талантів дітей створюються профільні класи (з поглибленим вивченням окремих предметів або початкової допрофесійної підготовки), спеціалізовані школи, гімназії, ліцеї, колегіуми, а також різні типи навчально-виховних комплексів, об'єднань. <...>

Закон України від 13.05.1999 р. № 651-XIV

Про загальну середню освіту
(Витяг)

Стаття 9. Типи загальноосвітніх та інших навчальних закладів системи загальної середньої освіти

1. Відповідно до освітнього рівня, який забезпечується загальноосвітнім навчальним закладом (I ступінь — початкова школа, що забезпечує початкову загальну освіту, II ступінь — основна школа, що забезпечує базову загальну середню освіту, III ступінь — старша школа, що забезпечує повну загальну середню освіту, як правило, з профільним спрямуванням навчання), та особливостей учнівського контингенту існують різні типи загальноосвітніх навчальних закладів. Школи кожного з трьох ступенів можуть функціонувати разом або самостійно.

До загальноосвітніх навчальних закладів належать:

школа I–III ступенів;

спеціалізована школа (школа-інтернат) I–III ступенів з поглибленим вивченням окремих предметів та курсів;

гімназія (гімназія-інтернат) — навчальний заклад II–III ступенів з поглибленим вивченням окремих предметів відповідно до профілю;

колегіум (колегіум-інтернат) — навчальний заклад II–III ступенів філологічно-філософського та (або) культурно-естетичного профілю;

ліцей (ліцей-інтернат) — навчальний заклад III ступеня з профільним навчанням та допрофесійною підготовкою (може надавати освітні послуги II ступеня, починаючи з 8 класу);

школа-інтернат I–III ступенів — навчальний заклад з частковим або повним утриманням за рахунок держави дітей, які потребують соціальної допомоги;

спеціальна школа (школа-інтернат) I–III ступенів — навчальний заклад для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку;

санаторна школа (школа-інтернат) I–III ступенів — навчальний заклад з відповідним профілем для дітей, які потребують тривалого лікування;

школа соціальної реабілітації — навчальний заклад для дітей, які потребують особливих умов виховання (створюється окремо для хлопців і дівчат);

вечірня (змінна) школа II–III ступенів — навчальний заклад для громадян, які не мають можливості навчатися у школах з денною формою навчання;

навчально-реабілітаційний центр — навчальний заклад для дітей з особливими освітніми потребами, зумовленими складними вадами розвитку. <...>

“ КОМЕНТАР ”

Щодо спільного функціонування різноступеневих шкіл

Частиною першою статті 9 Закону України «Про загальну середню освіту» визначено, що існують різні типи загальноосвітніх навчальних закладів відповідно до освітнього рівня, який забезпечується загальноосвітнім навчальним закладом (I–III ступенів) та особливостей учнівського контингенту, а також встановлено, що школи кожного з трьох ступенів можуть функціонувати разом або самостійно.

Пунктом 12 Положення про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 р. № 778, встановлено право закладу прийняти рішення про створення груп продовженого дня, пришкільних інтернатів з частковим або повним утриманням учнів (вихованців) за рахунок власника. Заклад приймає рішення про створення класів з поглибленим вивченням предметів, класів (груп) з вечірньою (заочною, дистанційною) формою навчання, спеціальних та інклюзивних класів для навчання дітей з особливими освітніми потребами за погодженням з місцевими органами управління освітою.

Таким чином, школа-інтернат I ступеня, школа-інтернат II ступеня та школа-інтернат III ступеня можуть функціонувати разом або самостійно, у тому числі школа-інтернат II–III ступенів.

. ”

Затверджено
постановою Кабінету Міністрів України
від 12.03.2003 р. № 306

(З останніми змінами і доповненнями, внесеними
згідно з постановою Кабінету Міністрів України
від 27.08.2010 р. № 768)

Положення про навчально-виховний комплекс «дошкільний навчальний заклад — загальноосвітній навчальний заклад», «загальноосвітній навчальний заклад — дошкільний навчальний заклад»

Загальна частина

1. Навчально-виховний комплекс «дошкільний навчальний заклад — загальноосвітній навчальний заклад», «загальноосвітній навчальний заклад — дошкільний навчальний заклад» (далі — навчально-виховний комплекс) — це навчальний заклад, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти.

2. Діяльність навчально-виховного комплексу провадиться відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», інших нормативно-правових актів, цього Положення та власного статуту.